

Vaste Kamercommissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Utrecht, 17 juni 2009

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie voor Onderwijs,

Op 25 juni spreekt u over de voortgang Passend onderwijs. Namens de PO-Raad, VO-raad, WEC-Raad, MBO Raad en AOC Raad vragen wij uw aandacht voor onderstaande zaken .

Er zijn vier zaken die wij onder uw aandacht willen brengen, namelijk:

1. Uitgangspunt Passend onderwijs;
2. Bottum-up proces;
3. Aandachtspunten in de besluitvorming;
4. Besteding van de zorgmiddelen.

Ten eerste staan de sectorraden nog steeds achter het uitgangspunt, namelijk het verbeteren van de kwaliteit (opbrengstgerichtheid) en de organisatie van het onderwijs aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Daarbij staat het belang van de leerling voorop. Als sectororganisaties zijn wij dus vóór verdere ontwikkeling van Passend onderwijs; wij zien dit als onderdeel van onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. Om deze verantwoordelijkheid goed te kunnen nemen achten wij het nodig dat u de volgende aanbevelingen overneemt.

Ten tweede willen wij u erop wijzen dat het wenselijk is dat het wetgevingstraject de praktijk volgt. Oorspronkelijk zou wetgeving gebaseerd worden op experimenten. Nu is het traject van het formuleren van wetgeving reeds ingezet, terwijl de experimenten in een beginfase verkeren. Wij adviseren de oorspronkelijke volgtijdelijkheid aan te houden, omdat dit de kwaliteit ten goede komt en ruimte laat om via een bottom-up proces inhoud en substantie te geven aan de wetgeving. Wij pleiten dan ook voor een kaderstellende wetgeving in 2011, die het 'wat' regelt en niet het 'hoe'. In de huidige Notitie wetgeving passend onderwijs (bijlage bij 31497-12) blijkt dat die ruimte niet altijd geboden wordt. Een illustratie: Het is de vraag of het wenselijk is dat in de wet opgenomen moet worden dat regionale netwerken rechtspersonen moeten worden. Uiteraard is het noodzakelijk om voor Passend Onderwijs bindende afspraken te maken, waarbij ook de belangen van kleinere partners gewaarborgd zijn, maar hoe regio's die afspraken verankeren is nog een punt van ontwikkeling. Daarnaast blijft het cruciaal om in dit traject de inhoudelijke discussie te voeren en het geen structuurdiscussie te laten worden. De structuur moet dienstbaar zijn en gebaseerd op ervaringen op de werkvloer. Diezelfde werkvloer vraagt om een goede balans tussen kaders en ruimte.

Ten derde adviseren wij u de volgende punten mee te nemen in de verdere besluitvorming:

Passend onderwijs in de klas: In de brief van de staatssecretaris wordt naast 'de leerling centraal' 'de leerkracht centraal' toegevoegd. De sectorraden zijn positief over het standpunt van de staatssecretaris om meer te investeren in het personeel en dus ook de medewerkers die een rol spelen bij het vormgeven van de verschillende onderwijszorgarrangementen. Wel willen wij u er op wijzen dat het bevoegd gezag verantwoordelijk is voor het personeel en daarmee voor (na)scholing. Het invoeren van een lerarenbeurs voor passend onderwijs zou hier tegenin druisen. Het bevoegd gezag moet in de positie zijn om integraal personeelsbeleid te voeren, wat niet mogelijk is als leerkrachten individueel budget kunnen aanvragen. Wij zijn daarom tegen het invoeren van een lerarenbeurs voor passend onderwijs.

Afstemming onderwijs en zorg: De staatssecretaris van VWS heeft in overleg met OCW besloten de beleidsregels indicatiestelling AWBZ zodanig aan te passen dat voorkomen wordt dat de toegang tot onderwijs voor leerlingen met ernstige (en /of meervoudige) beperkingen of stoornissen wordt belemmerd. In het speciaal onderwijs wordt inmiddels echter het tegendeel geconstateerd: zelfs continuering van onderwijs aan zittende leerlingen en de daarbij behorende zorgvuldig opgebouwde samenwerkingsrelaties met (jeugd)zorginstanties staan onder druk. Dit strookt niet met het recht op onderwijs voor deze kinderen.

Wettelijke opdracht VSO: De ontwikkeling van het VSO wordt voortvarend ter hand genomen. De voorgestelde aanpassingen in de WEC en het uitgezette traject naar realisering daarvan kunnen op brede steun rekenen. Met nadruk wijzen wij hier op de noodzaak om dit traject ook daadwerkelijk, structureel en in voldoende mate (financieel) te ondersteunen (faciliteiten, curricula, deskundigheid, materialen/middelen). De voorgestelde gebudgetteerde financiering van het (V)SO (en LGF) mag met name deze verdere ontwikkelingen niet in de weg staan.

Rol van de inspectie: Er zijn nog enkele onduidelijkheden ten aanzien van de rol van de inspectie. Ten eerste is er de vraag hoe de inspectie de opbrengsten corrigeert van scholen die veel zorgleerlingen opvangen: Is het geen tijd om het toelaten van leerlingen met een extra zorgbehoefte positief te waarderen bij het oordeel over de kwaliteit van een school? Ten tweede wordt in de wetgevingsnotitie geschreven dat de Inspectie toeziet op de vormgeving van het onderwijscontinuüm. Onduidelijk is echter wie daarop aangesproken moet worden (Regionaal Netwerk of het bestuur van de school?) en wat de consequenties zijn van een onvoldoende beoordeling. Wij vragen om helderheid op deze punten.

Regionale Netwerken: Bij de totstandkoming van de Regionale Netwerken vragen wij om aandacht voor de inbreng van 'kleinere' partners (één-pitters, (V)SO-scholen, AOC's). Daarnaast wijzen we er op dat er voorzieningen bestaan (zowel (V)SO-scholen, als residentiële voorzieningen), die te maken hebben met leerlingenstromen die de grenzen van regionale netwerken overschrijden. Ook deze vormen van onderwijs/zorg moeten, bij het

toedelen van zorggelden in de regio, gegarandeerd blijven. Het kan niet zo zijn dat het (voortgezet) speciaal onderwijs nog meer versnipperd wordt omdat de regionale netwerken kleiner zijn dan de huidige REC-regio's.

Ten slotte willen we ingaan op de verwachte overschrijding van het budget voor zorgleerlingen en transparantie over de besteding van zorgmiddelen:

Toename zorgindicaties: Gezien het verwachte tekort op de begroting hebben wij ons bereid verklaard om mee te denken over mogelijke oplossingen. Wel is het wenselijk in beeld te krijgen wat de oorzaken zijn voor dit tekort. Onder andere uit het WRR-rapport 'Vertrouwen in de school' blijkt dat er een groeiende groep 'overbelaste' jongeren is. Onderzocht moet worden of de toename van zorgindicaties veroorzaakt wordt door een toenemend (maatschappelijk) probleem.

Transparantie inzet zorgmiddelen: Uit het onderzoek van Infinite blijkt dat niet duidelijk is hoe zorgmiddelen in het onderwijs worden besteed. De sectororganisaties onderschrijven de roep om transparantie over de besteding van zorgmiddelen en zijn bereid om mee te werken aan transparantie, zonder dat dit leidt tot teveel bureaucratie.

In de samenwerking met gemeenten over de zorg voor de jeugd zou het ook helpen wanneer gemeenten transparantie kunnen bieden over de middelen die zij voor jeugdzorg en onderwijs ter beschikking hebben en hoe zij die middelen besteden. Dit zorgt voor wederzijdse duidelijkheid en een optimale inzet van de middelen ten behoeve van de leerling.

Budgetfinanciering: Het invoeren van budgetfinanciering kan een bijdrage leveren aan die transparantie omdat besturen zeggenschap over de diverse budgetten hebben. Wel vragen wij om zorgvuldigheid bij de invoering van budgetfinanciering. Er moet goed onderzocht worden onder welke voorwaarden het reëel is om budgetfinanciering in te voeren.

Kortom, de sectorraden willen bijdragen aan een goed verloop en goede uitkomst van het traject Passend onderwijs in het belang van de leerlingen op onze instellingen.

Mocht u naar aanleiding van deze brief nog vragen hebben dan zijn wij uiteraard bereid één en ander toe te lichten.

Hoogachtend,

Mede namens de PO-Raad, VO-raad, WEC-Raad, MBO Raad en AOC Raad